

Zalety wolier wielopoziomowych

Frank Luttels, Menedżer Produktu ds. niosek konsumpcyjnych

BIAŁA KSIĘGA FIRMY CHORE TIME

Sierpień 2019 r.

Zalety wolier wielopoziomowych w przypadku chowu bezklatkowego

Zakłady chowu bezklatkowego wciąż pozostają trendem dominującym w Ameryce Północnej przy produkcji jaj, napędzanej przez coraz wyższe wymagania konsumentów, supermarketów, restauracji i innych znajdujących się w łańcuchu dostaw żywności. Przechodząc od tradycyjnej produkcji jaj do chowu bezklatkowego, producenci mogą dokonać wyboru pomiędzy wolerami wielopoziomowymi, łączonymi (czasami zwanymi „combi” lub z windą), wolerami i systemami podłogowymi. Podczas, gdy każde rozwiązanie charakteryzuje unikalny zestaw korzyści i trudności, wielu czołowych ekspertów z branży postrzega woliery wielopoziomowe, znane również jako woliery w stylu europejskim lub otwarte, jako lepsze podejście ze względu na kilka kluczowych zalet tych systemów:

- Wysoka produktywność ptaków
- Mniejsze nakłady pracy
- Doskonałe warunki dla ptaków
- Pozytywny odbiór społeczny
- Wysoki wskaźnik rentowności

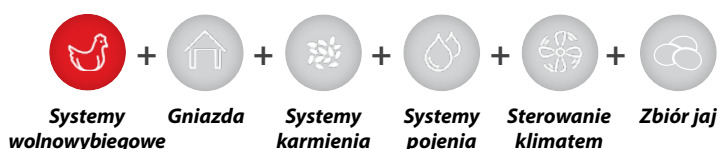
Wielu ekspertów uważa, że woliery wielopoziomowe są lepsze od chowu bezklatkowego

Czym są woliery wielopoziomowe?

Najwcześniejsze próby projektowania nowoczesnych wolier sięgają lat 80-tych XX w. w Szwajcarii, kiedy na europejskich rynkach zaczął rozwijać się popyt na jaja z chowu bezklatkowego. Wczesne systemy zazwyczaj składały się z różnych otwartych poziomów, na które ptaki mogły wskakiwać oraz z oddzielnych gniazd często umieszczonych przy ścianie. Podstawową wadą tych wczesnych systemów było bardzo małe zagęszczenie ptaków na metr kwadratowy, w każdym budynku znajdowało się zaledwie od 600 do 6000 ptaków.

To znacznie ograniczyło potencjalną produkcję i zyski z prowadzenia kurnika. Oprócz nieefektywnego wykorzystania przestrzeni, system ten spowodował wysoki wskaźnik jaj znoszonych na podłodze, choć niskie zagęszczenie ptaków pozwalało na dość łatwy zbiór jaj.

W latach 90-tych XX w. producenci w Holandii eksperymentowali z podobnymi systemami, ale dodali więcej ptaków, często zwiększając ich liczbę z 20 000 do 25 000. Ta próba przyniosła jeszcze wyższy wskaźnik jaj znoszonych na podłodze (6–10%). Wysoki procent jaj znoszonych na podłodze w połączeniu z większym zagęszczeniem ptaków wymagał więcej pracy, niż jest to potrzebne przy produkcji handlowej jaj.

Z czasem, niektórzy pionierzy branży jajecznej zaczęli stawiać wolier z wbudowanymi gniazdami zamiast ustawiać gniazda przy ścianie. Umieścili również linie z wodą przed gniazdami, tak aby ptaki znalazły gniazda w poszukiwaniu wody. Ptaki wykazywały się dużą produktywnością w tym nowatorskim systemie i stał się on podstawą do budowania nowoczesnych wielopoziomowych wolier w chowie bezklatkowym.

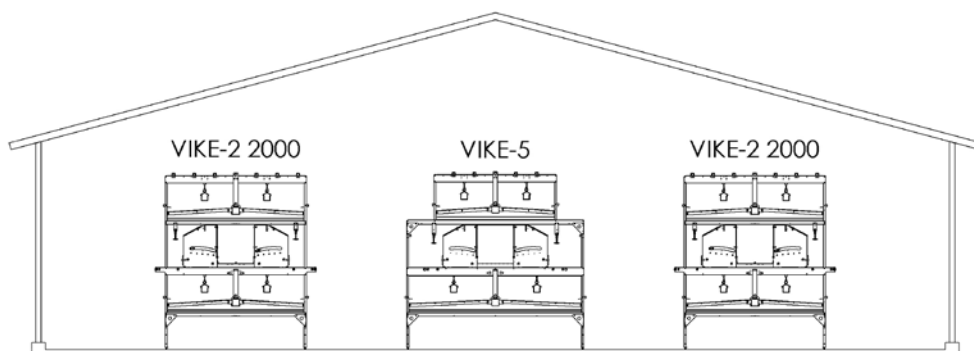
Obecnie producenci mogą wybrać spośród kilku rodzajów wielopoziomowych wolier, ale wszystkie opierają się na tych samych zasadach. Składają się z dolnego poziomu, oddzielnego poziomu z gniazdami i wodą, oraz górnego poziomu z grzędami. Podłoga z siatki drucianej i taśmy pomiotu są rozmieszczone na wszystkich poziomach, aby pomóc w utrzymaniu czystości, jednocześnie zmniejszając nakład pracy przy sprzątaniu wolier. W niektórych konfiguracjach wolier, górny poziom jest tej samej szerokości co dolny, podczas gdy inne konfiguracje mają konstrukcję schodkową z węższym górnym poziomem. Połączenie tych konfiguracji w kurniku jest często najlepszym wyborem, ponieważ niektóre ptaki w naturalny sposób podskakują w ramach systemu, podczas gdy inne wolą przeskoczyć, od razu dostając się na najwyższy poziom.

Grzędy na górnym poziomie to ulubione miejsce ptaków do spania. Ptaki mają naturalne skłonności do zajmowania całej grzędy, zamiast grupowania się w kącie, co pomaga zapobiegać tworzeniu się gorących miejsc i poprawia wentylację, zapewniając zdrowy klimat w kurniku.

Przykładem nowoczesnej wolier wielopoziomowej jest system wolier VIKE™ firmy Chore-Time, charakteryzujący się niskoprofilową konstrukcją z wieloma dostępnymi konfiguracjami, aby dobrze wpasować się zarówno do nowych, jak i istniejących kurników. System wolier VIKE™ zawiera również wbudowane gniazda VALEGO™, które zapewniają stabilne, ciche i czyste warunki sprzyjające większej produkcji jaj, przy zmniejszonych nakładach pracy. Dolny poziom wolier dostarcza wodę przez półtora tygodnia po wprowadzeniu ptaków do kurnika. Następnie dolny poziom z wodą jest zamykany, aby ptaki znalazły gniazda, przenosząc się do środkowego poziomu i uzyskując dostęp do wody. Wydajne oświetlenie LED pomaga oświetlić wolier i gniazda ptaków, co wpływa na zminimalizowanie liczby jaj znoszonych na podłodze. Firma Chore-Time w swoich systemach wykorzystuje poidła smoczkowe, aby zminimalizować rozlewanie. Podajnik spiralny także zwiększa wydajność poprzez rozprowadzanie równych porcji paszy na całej długości systemu. Ptaki nie jedzą,

Przykład nowoczesnego wielopoziomowego układu wolier

dopóki spirala się nie zatrzyma, więc kurczaki nie dziobią i nie zjadają tylko wybranych kawałków paszy podczas pracy podajnika.

Innowacyjną cechą systemu VIKE™ jest system usuwania kur z gniazd z ruchomym stelażem (Rack-Drive Expulsion – RDE), który delikatnie wypycha ptaki z gniazda po złożeniu jaj, zapobiegając tym samym przesiadywaniu kur w gniazdach przez cały czas. System RDE pomaga chronić jaja, gdy kolektor jest włączony, oddalając się nieco od tylnej części gniazda tak, aby ptaki nie mogły dosięgnąć przesuwanych jaj. Dzięki temu maksymalizuje się procent czystych jaj klasy A.

Zamknięcie gniazda z systemem RDE (Rack-Drive Expulsion — system usuwania kur z gniazd z ruchomym stelażem)

Zalety i trudności wielopoziomowych wolier

Wolier wielopoziomowe zawdzięczają swój sukces w chowie bezklatkowym w dużej mierze warunkom przyczyniającym się do podtrzymania naturalnego zachowania ptaków. Przykładowo, konstrukcja zachęca ptaki do skakania i poruszania się po budynku. Oprócz tego, połowa powierzchni podłogi w wolierze wielopoziomowej jest dostępna do drapania, dzięki czemu spełnia lub

przekracza obecne standardy chowu bezklatkowego zarówno w Stanach Zjednoczonych i Unii Europejskiej. Zapewnienie dużej powierzchni podłogi zachęca ptaki do drapania po południu po złożeniu jaj, zamiast zajmowania się niepożądanymi zachowaniami, np. wydziobywaniem piór.

Dzięki konstrukcji wolier wielopoziomowych, która zachęca ptaki w naturalny sposób do rozmieszczenia się w całym budynku, zarządzanie ograniczono do minimum. Cechy takie jak podłoga z siatki drucianej i dobrze zaprojektowane taśmy pomiotu utrzymują woliery i ptaki w czystości, a także zmniejszają nakład pracy potrzebnej do utrzymania higienicznych warunków.

Woliery wielopoziomowe zawdzięczają swój sukces w chowie bezklatkowym w dużej mierze warunkom przyczyniającym się do podtrzymywania naturalnego zachowania ptaków.

Producenci odnoszą korzyści, wynikające z możliwości hodowania większej ilości ptaków na metr kwadratowy w wolierych wielopoziomowych niż pozwalają na to inne systemy chowu bezklatkowego. Kurniki dwupiętrowe również mogą być dostosowane do większej liczby ptaków, co może dodatkowo podwyższyć wskaźnik rentowności, o ile producenci nie zaczną przepełniać kurników. W każdym kurniku o zagęszczeniu większym niż maksymalne zalecane, produktywność ptaków spada.

Dobrze wyszkolone ptaki umieszczone w wielopoziomowej woliery przy odpowiednim zagęszczeniu wykazują dobre wyniki, nie pierzą się — w ciągu jednego cyklu w wieku od 94 do 96 tygodni. Dzięki temu producent otrzymuje większą liczbę jaj w przeliczeniu na jednego ptaka po niższych kosztach w przeliczeniu na jedno jajko i wyższy wskaźnik rentowności niż w przypadku innych typów systemów. Przykładowo, po ponad 10 latach producenci mogą kupić jedno lub dwa stada mniej niż w przypadku, gdyby zmniejszali stado o ptaki mające słabe wyniki i będące w wieku zaledwie 74 do 76 tygodni.

Dobrze wyszkolone ptaki umieszczone w woliery wielopoziomowej przy odpowiednim zagęszczeniu zwykle znoszą więcej jajek w przeliczeniu na jednego ptaka po niższych kosztach w przeliczeniu na jedno jajko, osiągając wyższy wskaźnik rentowności niż inne typy systemów.

Rozwijamy się wspólnie™

Woliery wielopoziomowe charakteryzują się również zoptymalizowaną jakością jaj. W tych systemach gniazda i jaja są utrzymywane w czystości, a delikatny system zbioru jaj minimalizuje ich pękanie, dzięki czemu producenci uzyskują najwięcej jaj klasy A w przeliczeniu na jedną kurę.

Jedną z największych przeszkód powstrzymujących producentów przed założeniem wolier wielopoziomowych jest koszt instalacji, który jest wyższy niż w niektórych innych systemach. Jednakże, woliery wielopoziomowe wykazują znacznie wyższy wskaźnik rentowności w długim okresie czasu niż niektóre inne systemy o niższych początkowych kosztach instalacji, z powodu niższych kosztów utrzymania, lepszej produktywności ptaków i wyższej jakości jaj pochodzących z wolier wielopoziomowych.

Porównanie z innymi systemami

Dwoma głównymi alternatywami dla wolier wielopoziomowych są systemy podłogowe i łączone, tzw. „combi”. Systemy podłogowe są często wybierane do istniejących kurników z niskim stropem lub innymi ograniczeniami przestrzennymi, a niektórzy uważają, że te systemy zapewniają ptakom największą swobodę. Również, jedną z głównych zalet przejścia na system podłogowy jest zazwyczaj niższy koszt krótkoterminowy. Jednakże, woliery wielopoziomowe umożliwiają znacznie większe zagęszczenie ptaków bez negatywnego wpływu na ich warunki bytowe, zapewniając producentom wyższy wskaźnik rentowności niż przy systemach podłogowych. Dodatkowo, wiele układów niskoprofilowych dostępnych w wolierych wielopoziomowych często może rozwiązać problem przestrzenny występujący w małych kurnikach i niskich pomieszczeniach, a także w systemach podłogowych. Krótkoterminowy zysk powstały z oszczędności kosztów przy systemie podłogowym zostaje w krótkim czasie przewyższony przez większą i długoterminową wydajność oraz korzyści związane z zagęszczeniem w systemie wielopoziomowym.

Systemy „combi” zostały po raz pierwszy opracowane w Niemczech na początku lat 2000 w celu stworzenia lepszego rozwiązania od wolier wielopoziomowych. Na każdym poziomie znajdują się gniazda, pasza i woda, zgodnie z koncepcją przywiązywania mniejszej wagi do szkolenia ptaków w zakresie poruszania się w systemie. Mimo, że ten projekt oferuje pewne korzyści, takie jak niższe koszty instalacji i mniejszą konsumpcję paszy ze względu na mniejszy ruch ptaków, wykazuje również

poważne wady, które mogą powodować problemy z zarządzaniem i zmniejszoną produktywność ptaków, choć pierwotnie był określany jako rozwiązanie o niskich potrzebach zarządzania.

Wiele układów niskoprofilowych dostępnych w wolierach wielopoziomowych często może rozwiązać problem przestrzenny występujący w małych kurnikach i niskich pomieszczeniach oraz systemach podłogowych.

Jednak większe obawy w przypadku systemów „combi” wywołuje utrata jakości jaj. Ponieważ systemy „combi” mają gniazda na każdym poziomie, systemy te wymagają więcej taśm do zbioru jaj w miejscach, które mają tendencję do gromadzenia brudu, kurzu i innych zanieczyszczeń. Dodatkowo konstrukcja „combi” często prowadzi do nierównego rozłożenia jaj. Z powodu tych problemów producenci często zbierają brudniejsze, bardziej popękane jaja i ogólnie o niższej jakości. Niektóre testy wykazały, że systemy „combi” dają mniej o 10–30 jaj klasy A w przeliczeniu na jednego ptaka w całym cyklu produkcyjnym niż w przypadku wielopoziomowych wolier, co znacznie obniża rentowność.

Być może jednak największy problem z systemami „combi” nie jest związany z produkcją, jakością jaj czy nakładem pracy, ale raczej z odbiorem społecznym. Chociaż są to systemy chowu „bezkatkowego”, wciąż przypominają tradycyjne systemy klatkowe. Jeśli ludzie widzą, że ptaki są w klatce, nie ma znaczenia, jak bardzo ktoś próbuje to wyjaśnić, ludzie często i tak będą widzieć klatki. Wiele sprzedawców detalicznych, producentów żywności i sieci restauracyjnych odbiera to, co widzi jako rzeczywistość i zaznacza w umowie, że chcą jaja z chowu bezkatkowego z wolier wielopoziomowych, a nie systemów typu „combi”. W rzeczywistości, tylko z tego powodu systemy „combi” są obecnie nieakceptowane przez wielu europejskich producentów.

Zaletami wolier wielopoziomowych w chowie bezkatkowym jest długoterminowa żywotność

i największe możliwości osiągnięcia długoterminowej rentowności. Systemy te nie tylko przyczyniają się do dobrego samopoczucia ptaków, zachęcając je do naturalnych zachowań i ruchu w całym kurniku, ale producenci również osiągają korzyści dzięki zmniejszonym nakładom pracy, niższym kosztom w przeliczeniu na jedno jajko i większej liczbie jaj klasy A w przeliczeniu na jednego ptaka. Wspomniane liczne korzyści nasuwają pytanie, czy jeśli wielopoziomowe wolier są korzystniejsze od systemów podłogowych lub typu „combi”, to dlaczego nie są używane przez każdego producenta? Po części jest to spowodowane sposobem myślenia o tradycyjnej produkcji klatkowej. W takich systemach wszystko sprowadzało się do kosztów budowy w przeliczeniu na jednego ptaka. Zagęszczenie w takich kurnikach jest zmaksymalizowane, więc im taniej, tym lepiej. Tym samym, producent przechodzący z tradycyjnego chowu klatkowego na chów bezkatkowy może nadal nastawiać się na jak największe zagęszczenie przy najniższych możliwych kosztach, nie biorąc pod uwagę innych czynników, co prowadzi do systemu „combi”.

Porównanie systemów chowu bezkatkowego*

	Jakość jaj	Zagęszczenie ptaków	Koszt krótkoterminowy	Wskaźnik rentowności
Wolier wielopoziomowe	Lepsza	Wyższe	Wyższy	Wyższy
Systemy podłogowe	Dobra	Znacznie mniejsze	Niższy	Niższy
Systemy „combi”	Niższa	Wyższe	Wyższy	Niższy

*Poszczególne wyniki mogą się różnić w zależności od wielu czynników.

Podobnie jak w przypadku większości branż, zmiana wymaga czasu. Ponadto, zmiana zwykle następuje po wprowadzeniu nowych technologii i kiedy korzyści stają się zrozumiałe dla wszystkich. Pozytywne doświadczenia w Europie przyczynią się do przyjęcia systemu w Ameryce Północnej. W miarę jak coraz więcej producentów przejdzie na wielopoziomowe wolier, a niejednokrotnie można zauważyć, że te obiekty produkują więcej jaj wysokiej jakości przy mniejszym nakładzie pracy oraz nie wywołują problemów z odbiorem społecznym, tylko kwestią czasu jest sytuacja, kiedy „nowa” wielopoziomowa oferta stanie się standardem.

Rozwijajmy się wspólnie™

www.choretime.com

Chore-Time jest oddziałem CTB, Inc.
A Berkshire Hathaway Company

Znajdź autoryzowanego, niezależnego dystrybutora na stronie choretime.com/distributor

Chore-Time
Milford, Indiana USA
info@choretime.com

Chore-Time Europe Sp. z o.o.
Strykowo, Polska
info@choretime.pl

Chore-Time Europe B.V.
Panningen, Holandia
info@choretime.nl

Chore-Time Ede B.V.
Ede, Holandia
info@choretime.nl

CT-2671-PL/201908